

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **XXX**
zastoupen JUDr. Annou Pavlíkovou, advokátkou
se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě ze dne 12. srpna 2024 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 29. 7. 2024 jeho žádost o udělení dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti, zaevidované pod čj. OAM-379825/DO-2024, byl nezákonný.

II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce ze dne 29. 7. 2024, zaevidované pod čj. OAM-379825/DO-2024, o udělení dočasné ochrany.

III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 10 200 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, do rukou jeho právní zástupkyně, JUDr. Anny Pavlíkové.

Odůvodnění:

I. Shrnutí skutkového stavu

- [1] Žalobce je občanem Ukrajiny, kde ke dni 24. 2. 2022 pobýval a věnoval se profesi zubního lékaře. Na přelomu let 2022 a 2023 nastala u žalobce xxx. Žalobce byl proto následně na Ukrajině operován, načež byl upoután na nemocniční lůžko a trpěl xxxx. Matka žalobce, která v té době pobývala v Portugalsku, zařídila převoz žalobce do portugalské nemocnice, jelikož pro něj chtěla zařídit lepší péči a rovněž chtěla být svému synovi nablízku. Žalobce tak byl v únoru 2023 převezen do této nemocnice, kde pokračoval v léčbě do července roku 2023.
- [2] Z důvodu žalobcova pobytu v nemocnici a podstupované rehabilitaci potřeboval žalobce v Portugalsku získat oprávnění k pobytu. V době, kdy byl žalobce v Portugalsku hospitalizován, zažádala tam pro něj jeho matka o udělení dočasné ochrany. Učinila tak však bez vědomí žalobce a jeho jménem. Žalobce následně dočasnou ochranu v Portugalsku nabyt.
- [3] Poté, co žalobce ukončil podstupované rehabilitace, rozhodl se v červenci roku 2023 vrátit zpátky na Ukrajinu. Tam se dále léčil a věnoval se své profesi na klinice v Kyjevě. xxx se však opakovala znovu v září roku 2023, pročež musel být znovu hospitalizován. Jelikož však tentokrát byly následky mírnější, rozhodl se žalobce Ukrajinu neopouštět. Poté se opět částečně uzdravil a dále pracoval jako zubní lékař. V červenci roku 2024 došlo k raketovému útoku ve vzdálenosti pouhých 300 metrů od místa výkonu jeho práce. (O tomto útoku, kdy byla zasažena dětská nemocnice Ochmatdyt v Kyjevě, se bylo možné dočíst i v českém a zahraničním tisku.) Žalobce se proto následně rozhodl z Ukrajiny odcestovat a odjel tak do České republiky. Tam požádal dne 29. 7. 2024 o udělení dočasné ochrany.
- [4] Žalobce zdůvodňuje výběr České republiky jako země, kde se rozhodl pobývat, zejména kulturní a zeměpisnou blízkostí daných států. Uvádí, že má možnost se v České republice dorozumět, žijí tu jeho známí a má možnost zde najít pracovní uplatnění. K tomuto žalobce v době podání žaloby uváděl, že si již zajišťuje podklady, které bude pro výkon svého povolání v ČR potřebovat, a že má domluveno působení na xxxx.
- [5] V rámci své žaloby podal žalobce návrh na vydání předběžného opatření spočívající v povinnosti žalovaného strpět pobyt žalobce na území ČR, a to do pravomocného skončení soudního řízení v dané věci.
- [6] Důvodem bylo, že žalobce neměl v ČR v době podání žaloby žádný pobytový status a v rámci bezvízového styku mu bylo umožněno v ČR pobývat pouze 90 dní. Žalobce proto vyjádřil své obavy, že v případě, kdy by v ČR pobýval po uplynutí výše uvedené doby bez náležitého oprávnění k pobytu, hrozila by žalobci možnost správního vyhoštění. Zároveň zdůraznil i související otázku výkonu výdělečné

činnosti v ČR, jejíž výkon bez oprávnění k pobytu může založit důvod k finančním sankcím. Žalobce v rámci žádosti o toto předběžné opatření zdůraznil také válečný konflikt na Ukrajině, raketový útok, který zažil v Kyjevě, a dvě prodělané mozkové mrtvice.

- [7] Současně žalobce žádal uložení dané povinnosti také Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie a rovněž všem odborům cizinecké policie.

II. Obsah žaloby

- [8] Dne 29. 7. 2024 podal žalobce v ČR žádost o udělení dočasné ochrany. Tato žádost mu byla v ten samý den vrácena z důvodu její nepřijatelnosti. Žalobce namítá, že toto vrácení žádosti je nezákonným zásahem do jeho práv.
- [9] Žalobce v podané žalobě zdůvodnil výběr daného žalobního typu následovně. Uvádí, že jak plyne z opakovaných judikatorních závěrů správních soudů, nepředstavuje vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost (ve smyslu § 5 odst. 1 Legis Ukrajina) rozhodnutí podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce odkazuje na body 38 a 42 rozsudku zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2023-79. Vyzdvihuje tedy, že pokud se má jednat o rozhodnutí ve smyslu výše uvedeného § 65 s. ř. s., je vyžadováno splnění formální stránky rozhodnutí, které má představovat výsledek formalizovaného postupu, o jehož průběhu je pořízen spis. Uvádí, že pouhé vrácení podkladů žadateli (žalobci) opatřené ústním vysvětlením důvodů nepřijatelnosti žádosti nelze za takovéto rozhodnutí považovat. Žalobce odkazuje v této souvislosti na bod 38 rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016-36.
- [10] Žalobce se dále vyjadřuje také k tomu, v čem spatřuje tvrzenou nezákonnost předmětného zásahu. Uvádí, že postup žalovaného shledává rozporným s právem Evropské unie, jelikož je zde rozpor s ustanoveními Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě nouzového přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále též „SDO“). Žalobce upozorňuje na čl. 1 SDO, kde se stanoví, že členské státy mohou vnitrostátním právem upravit podmínky příznivěji, není však možné úroveň ochrany snižovat.
- [11] Žalobce uvádí, že postup Ministerstva vnitra, jež z důvodu existence oprávnění k pobytu v jiném státě považuje žádost za nepřijatelnou, není v souladu s právem EU. Dle názoru žalobce by tak česká právní úprava neměla být pro tento rozpor aplikována. Přestože je tedy dané pravidlo zakotveno na zákonné úrovni (v podobě ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina), nezbavuje to ČR povinnosti dbát závazků vyplývajících z práva EU. Žalobce tedy uvádí, že „v tomto případě se jedná o přímý účinek práva EU vyloučením rozporné vnitrostátní normy“. Současně zdůrazňuje, že institut nepřijatelnosti žádosti zná česká právní úprava až s přijetím Legis Ukrajina z roku 2022. Dodává, že SDO tento institut neobsahuje.
- [12] Žalobce v souvislosti s unijní úpravou zakazující členským státům vylučovat z poskytnutí dočasné ochrany ty osoby, které již o tuto ochranu požádaly jiný členský stát EU, odkazuje na rozsudky zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-

79, a ze dne 20. 6. 2024, č. j. 9 A 23/2024-36, a rovněž na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 As 28/2023-42. Právě posledně jmenovaný rozsudek žalobce zdůrazňuje v souvislosti s taxativností ve SDO vyjmenovaných případů, ve kterých lze danou osobu z dočasné ochrany vyloučit. Dodává, že rozšířením tohoto taxativního výčtu o další případ ČR jedná v rozporu s unijním právem.

- [13] Žalobce podotýká, že ač „*si je vědom nastavení Směrnice, dle kterého má být konkrétní cizinec držitelem dočasné ochrany vždy pouze v jednom ze států Unie, z tohoto nastavení však nevyplývá, že by nebylo možné příslušný stát Unie měnit*“.
- [14] Žalobce tak odkazuje na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále též „*prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382*“), jež v recitálu 15 uvádí: „*Je třeba poznamenat, že členské státy se v prohlášení dohody, že nebudou uplatňovat článek 11 směrnice 2001/55/ES.*“
- [15] Čl. 11 SDO stanoví: „*Členský stát převezme zpět osobu požívající na jeho území dočasnou ochranu, pokud se tato osoba v průběhu doby stanovené rozhodnutím Rady podle článku 5 bez povolení zdržuje na území jiného členského státu nebo se bez povolení snaží na toto území vstoupit. Na základě dvoustranné dohody členské státy mohou rozhodnout, že tento článek nebudou používat.*“
- [16] Výše uvedené tedy žalobce interpretuje tak, že unijní právo neposkytuje žádný právní důvod, který by zakládal jeho vyloučení z dočasné ochrany, a proto tvrdí, že ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina nejsou v souladu s unijním právem, z čehož vyplývá, že nemohou být v daném případě použity. Na podporu této teze žalobce uvádí příklady judikatury správních soudů – bod 77 rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 9. 2023, č. j. 77 A 30/2023-68, bod 45 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023-42, nebo body 41 a 55 rozsudku zdejšího soudu ze dne 20. 3. 2024, č. j. 9 A 7/2024-27. Žalobce zdůrazňuje bod 41 posledně citovaného rozsudku, kde soud vyslovil následující názor: „*Soud si je vědom argumentace Nejvyššího správního soudu vyslovené ve zmiňovaném rozsudku č. j. 2 Azs 178/2022-46, má však za to, že ze směrnice o dočasné ochraně plyne toliko to, že dočasnou ochranu lze v danou chvíli mít pouze v jednom členském státě, což nevylučuje možnost požádat o dočasnou ochranu v členském státě poté, co již dříve byla dočasná ochrana v jiném členském státě udělena. Ostatně k možnosti podání opakované žádosti o dočasnou ochranu se nijak nevyjadřuje ani směrnice o dočasné ochraně nebo prováděcí rozhodnutí. Naopak lze z textu směrnice o dočasné ochraně seznat, že přesun osoby požívající dočasnou ochranu není zcela nemyslitelný – směrnice počítá se sloučením rodin žadatelů (čl. 15) a upravuje přemístění žadatele (čl. 26). Osoby, na které se v souvislosti s vojenskou invazí ruských ozbrojených sil na Ukrajině vztahuje dočasná ochrana, definuje prováděcí rozhodnutí v čl. 2, z něhož nijak nevyplývá, že by žádost o dočasnou ochranu byla podmíněna tím, že dotýčný žádá o dočasnou ochranu poprvé. Soud proto zastává názor, že na žalobkyni je třeba pro účely posouzení přípustnosti žaloby jakožto opravného prostředku dle směrnice o dočasné ochraně nahlížet jako na vyloučenou z poskytnutí dočasné ochrany Českou republikou, tj. členským státem, neboť odmítnutím její žádosti jako nepřijatelné jí stát znemožnil přístup do samotného řízení o udělení dočasné ochrany, natož k jejímu udělení. Za této situace by tedy znemožnění podání opravného prostředku k soudu znamenalo nerespektování čl. 29 směrnice o dočasné ochraně. Na této skutečnosti*

nic nemění ani to, zda již byla v minulosti jiným členským státem žalobkyni dočasná ochrana udělena, to může mít vliv až na zhodnocení toho, zda došlo k zásahu do práv žalobkyně.“

- [17] Žalobce na podporu své argumentace uvádí i další prameny. Zmiňuje například vyjádření Veřejného ochránce práv v šetřeních se sp. zn. 14372/2022/VOP a 804/2023/VOP. Dále odkazuje také na odpovědi Evropské komise, která jimi reagovala na otázky ohledně interpretace SDO ([Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council Implementing Decision 2022-382_en.pdf](#)). Žalobce zdůrazňuje zejména tuto pasáž: „členský stát je povinen zajistit práva podle směrnice o dočasné ochraně po dobu, po kterou osoba spadá do oblasti působnosti, bez ohledu na to, zda byla osoba dříve registrována v jiném členském státě (...)“.
- [18] Následně připomíná i sdělení Evropské komise nazvané „Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382“ ([CI2022126CS.01000101.xml](#)), kde se uvádí, že: „Pokud se taková osoba následně přesune do jiného členského státu, kde obdrží jiné povolení k pobytu v rámci dočasné ochrany, musí skončit platnost prvního vydaného povolení k pobytu a práva z něj vyplývající musí zaniknout v souladu s čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES.“ Žalobce dodává, že přestože tento zdroj není právně závazným pramenem práva, neměly by jednotlivé členské státy rezignovat na jeho zohlednění.
- [19] Žalobce proto následně uvádí, že z výše uvedených důvodů shledává žalovaným uplatňovaný postup za nezákonný. Dle jeho názoru se tak jedná o nezákonný zásah. Tímto bylo totiž přímo zasaženo do práv žalobce a byla mu upřena jeho práva, která pro něj z unijního práva vyplývají.
- [20] Žalobce navrhuje soudu, aby žalovanému zakázal pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.
- [21] Žalobce uvedl, že dne 5. 8. 2024 podal rovněž žádost o dlouhodobé vízum (č. j. OAM-4275/ST-2024), která však v době podání této žaloby nebyla dosud vyřešena. Žalobce upozorňoval, že jak je mu známo, nejsou lidem v obdobné situaci jako je on tato dlouhodobá víza vydávána. Dle žalobce argumentuje žalovaný v této souvislosti tak, že po udělení dočasné ochrany v jiném členském státě již zde není překážka nezávislá na vůli žalobce, jež by zabráňovala jeho cestě do jiného členského státu. Žalobce tak poukazuje na to, že kvůli tomuto postupu žalovaného nemá možnost, jak by v ČR zůstal, a to ani do doby, než soud rozhodne o podané žalobě.
- [22] Dále žalobce označuje tvrzení o možné cestě do Portugalska za spekulaci. Uvádí, že ve svém cestovním pase nemá žádný doklad o údajně trvající dočasné ochraně v Portugalsku. Dodává, že by tímto utrpělo jeho právo na soudní ochranu v dané věci. Dle jeho názoru není slučitelné s unijním právem, aby byl žalobce nucen vycestovat, ať na Ukrajinu nebo do jiného členského státu EU.

III. Shrnutí průběhu řízení před Krajským soudem v Hradci Králové

- [23] Podanou žalobou se nejdříve zabýval Krajský soud v Hradci Králové – pob. Pardubice, který ji svým rozsudkem ze dne 28. srpna 2024, č. j. 52 A 42/2024 – 23, odmítl.

- [24] Tamní soud v bodě 17 odůvodnění rozsudku uvedl, že: „Pokud však členský stát vnitrostátní právní úpravou vyloučí možnost udělení povolení k pobytu druhožadateli, nijak nesnižuje standard jeho ochrany a neztěžuje mu výkon práv vyplývajících z dočasné ochrany. Ta mu je totiž poskytována v tom členském státě, ve kterém požádal o povolení k pobytu jako první. V tomto ohledu proto není v případě sekundárního udělování povolení k pobytu rozhodný čl. 28 odst. 1 a čl. 29 Směrnice 2001/55/ES. Daná osoba totiž není vyloučena z poskytnutí dočasné ochrany, neboť ta jí bude poskytována nebo je poskytována v jiném členském státě“.
- [25] V bodě 18 pak soud řekl: „Na výše uvedeném nic nemění ani skutečnost, že se členské státy původně dohodly (srov. bod 15 odůvodnění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 a prohlášení členských států ze dne 4. března 2022, 6826/22), že pro účely hromadného přílivu vysídlených osob podle prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 nebudou aplikovat čl. 11 Směrnice 2001/55. To však neznamená nic víc než to, že držitel dočasné ochrany, který by neoprávněně pobýval na území jiného členského státu, nebude tímto členským státem přemísťován do členského státu, který mu povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydal. Dotčené osoby tak mohou setrvat na území tohoto jiného členského státu, v takovém případě si však musí zajistit materiální podmínky takového pobytu, když jej upřednostnily před pobytem na území členského státu, který jim poskytl dočasnou ochranu (tyto osoby mají navíc stále možnost se vrátit na území toho členského státu, který jim dočasnou ochranu poskytuje). Nadto Česká republika na jednání Coreperu a Rady dne 24. června 2024 prohlásila (dokument 11031/24, dostupný na eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_11119_2024_ADD_1&qid=1724262784641), že již není schopna plně uplatňovat odchylku od čl. 11 Směrnice 2001/55/ES, jak bylo původně dohodnuto v prohlášení ze dne 4. března 2022. Pokud tedy některé soudy z výše zmíněné dohody členských států týkající se aplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES v minulosti dovozovaly vznik povinnosti České republiky udělit povolení k pobytu i těm žadatelům, kteří již o povolení k pobytu požádali v jiném členském státě nebo kterým již bylo povolení k pobytu v jiném členském státě uděleno, nemohou tyto závěry – bez ohledu na jejich správnost – ve vztahu k České republice po 24. červnu 2024 obstát.“
- [26] V bodě 20 odůvodnění dodal: „Lze tedy shrnout, že žádný z článků směrnice 2001/55/ES negarantuje právo všech držitelů dočasné ochrany libovolně se mezi různými členskými státy pohybovat, resp. postupně získávat dočasné ochrany ve vícero členských státech dle vlastní volby. Takováto interpretace by zcela vyprázdnila smysl ustanovení čl. 26 a také čl. 15 směrnice 2001/55/ES a odporovala by účelu směrnice 2001/55/ES, jejímž cílem je (mimo jiné) „předejít riziku druhotného pohybu osob“ (viz bod 9 odůvodnění směrnice 2001/55/ES).“

IV. Řízení před Nejvyšším správním soudem

- [27] Žalobce se následně obrátil s kasační stížností na Nejvyšší správní soud, který došel v rozsudku ze dne 17. dubna 2025, č. j. 1 Azs 217/2024-66, k závěru, že je tato kasační stížnost důvodná a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. srpna 2024 zrušil. Soudu věc vrátil k dalšímu řízení.
- [28] V bodě 23 odůvodnění rozsudku Nejvyšší správní soud zdůraznil, že: „v rozsudku Krasiliva Soudní dvůr jednoznačně potvrdil právo osoby požívající dočasné ochrany na účinný prostředek nápravy před soudem proti postupu členského státu. Proto přehodnotil své závěry vyslovené dříve v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022 - 46.

Výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasné ochrany nepřípustně odepírá právo na účinný prostředek nápravy. Nelze ji proto aplikovat.“

- [29] Nejvyšší správní soud dále odkázal na svoji judikaturu, která reflektuje výše uvedený rozsudek Soudního dvora. Zdůraznil mimo jiné rozsudek ze dne 3. dubna 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42. V bodě 78 jeho odůvodnění Nejvyšší správní soud shrnul možné situace, které mohou v souvislosti s dočasnou ochranou nastat. Na tento konkrétní případ se vztahuje situace v odst. 4 (tyto závěry budou na žalobcův případ aplikovány v další části tohoto rozsudku).

V. Řízení před Městským soudem v Praze

a. Místní příslušnost soudu

- [30] Jak vyplynulo z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. března 2025, č. j. Nad 28/2025-47, je k rozhodování o žalobách na ochranu proti nezákonným zásahům ve věcech dočasné ochrany místně příslušný Městský soud v Praze.
- [31] Nejvyšší správní soud dospěl v tomto usnesení k závěru, že jelikož Lex Ukrajina, zákon o dočasné ochraně ani zákon o pobytu cizinců neobsahují pravidlo použitelné pro určení místní příslušnosti soudu v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, který spočíval ve vrácení žádosti žadateli o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti, musí být v takovýchto případech aplikováno obecné pravidlo z ust. § 7 odst. 2 s. ř. s. Proto je místní příslušnost soudu určena podle místa sídla žalovaného.
- [32] Jelikož je místem sídla žalovaného hlavní město Praha, je místně příslušný zdejší soud, kterému tak věc byla postoupena Krajským soudem v Hradci Králové – pob. Pardubice.

b. Vyjádření žalovaného

- [33] Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 24. 4. 2025, č. j. OAM-0379825/DO-2024, uvedl, že žalobcovu žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou na základě § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina. Z databáze nazývané „*Temporary Protection Platform*“ žalovaný zjistil, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v Portugalsku (v rubrice „*Type of protection*“ bylo u žalobce uvedeno „*tp*“ – jedná se o zkratku pro „*Temporary protection*“). Žalovaný vysvětluje, že tato zkratka značí, že daný cizinec získal povolení k pobytu v rámci dočasné ochrany a je dosud jeho držitelem.
- [34] Žalovaný uvádí, že ze znění ust. § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina vyplývá, že pro splnění podmínek k vyslovení nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, když žadatel získá dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. Dle jeho názoru není zapotřebí splnění jiných podmínek. V případě žalobce se jednalo právě o tuto situaci.
- [35] Žalovaný uvedl, že i přes daný judikatorní vývoj je ust. § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina i nadále součástí pozitivního práva, a tudíž je jím žalovaný stále vázán. Uvádí, že SDO zavazuje ČR i žalovaného jen nepřímo, a že přímo účinné je pouze prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382.

- [36] Žalovaný vyjádřil také nesouhlas se závěry, ke kterým došel Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42.
- [37] Dále žalovaný pojednává o „primárním právu“ volby členského státu, kdy si vysídlená osoba může svobodně vybrat, ve kterém členském státě podá žádost o povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany. Naopak ve vztahu k otázce „sekundárního práva“ volby členského státu žalovaný uvádí, že dle jeho názoru v prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382 nelze nalézt žádné ustanovení, jež by pojednávalo o právu změnit stát poskytování dočasné ochrany.
- [38] Žalovaný dále zpochybnil i samotnou možnost, aby prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 zakládalo tak výrazné změny v rámci unijního práva. Uvádí, že není jisté, zda bylo plánováno, že čl. 5 SDO přeneše na Radu EU pravomoc přijímat rozhodnutí, jež vyloučí aplikaci některých článků SDO (zejména čl. 15 a 26). Dodává, že Nejvyšší správní soud v bodě 55 svého rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 366/2024-42, výslovně pojednává o odchylce od unijní úpravy zakotvené v SDO.
- [39] Žalovaný dále odkazuje na závěry Soudního dvora ve věcech *Kaduna* a *Fenix International*.
- [40] Ve vztahu k článku 11 SDO žalovaný uvádí, že nesouhlasí se závěrem, ke kterému došel Nejvyšší správní soud, a ze kterého plyne, že prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 a dohoda členských států o neaplikaci čl. 11 SDO mají za následek obrácení systému, jak byl popsán právě v SDO. Dle jeho názoru tedy nelze vyvozovat, že výše uvedené dva nástroje zakládají právo druhotného pohybu vysídlených osob, ani že by si tyto měly právo vybírat, do kterého členského státu se k čerpání práv vyplývajících z dočasné ochrany přihlásí.
- [41] Žalovaný je toho názoru, že česká právní úprava není v rozporu s úpravou unijní. Z toho důvodu shledává, že označení vyhodnocení žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu za nezákonný zásah nemá oporu v platném právu.
- [42] Dále se žalovaný vymezuje rovněž vůči hodnocení Nejvyššího správního soudu k dopadu čl. 15 a 26 SDO. Žalovaný uvádí, že „[z] textu směrnice je pak zcela nepochybné, že přesun do jiného čl. státu je držitelům povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany umožněn za podmínek čl. 15 a 26 směrnice. Článek 5 směrnice pak v daném případě nestanoví, že by prováděcí rozhodnutí Rady mohlo jakýmkoli způsobem měnit či rušit právní úpravu obsaženou v čl. 15 a čl. 26 směrnice.“
- [43] Žalovaný poté naopak odkazuje na rozsudek Nejvyššího správní soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, kde byl postup žalovaného (vyhodnocení žádosti jako nepřijatelné ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina) ze strany Nejvyššího správního soudu potvrzen.
- [44] Žalovaný následně předestírá svůj pohled na rozsudek Soudního dvora ve věci C-753/23 Krasiliva. Zastává názor, že z tohoto rozsudku Soudního dvora naopak vyplývá soulad ust. § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem.
- [45] Za mylný označuje názor Evropské komise, která v rámci dokumentu „Často kladené otázky“ uvedla, že je možné o udělení dočasné ochrany žádat opakovaně v různých členských státech, a že držitelství dočasné ochrany v jiném členském státě nevytváří překážku pro její udělení. Evropská komise ze znění čl. 26 SDO vyvodila závěr, že pokud dojde k udělení dočasné ochrany v jednom členském státě, nastane tím zánik

dočasné ochrany udělené dříve v jiném členském státě. Tento postoj Evropské komise však žalovaný shledává rozporným se zněním SDO.

- [46] Žalovaný tak tvrdí, že SDO neumožňuje změnu členského státu „*po vlastní ose*“. Ta je možná pouze na základě předchozí domluvy daných členských států, které by si měly danou osobu „vyměnit“.

c. *Doplnění vyjádření žalovaného*

- [47] Dne 20. 6. 2025 zaslal žalovaný zdejšímu soudu doplnění svého předchozího vyjádření ze dne 24. 4. 2025, aby reagoval na prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025.
- [48] Žalovaný uvedl, že: „*v mezidobí bylo přijato prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se prodlužuje dočasná ochrana do března 2027. Přesněji na základě jednomyslné podpory vyjádřené na Coreperu dne 11.06.2025 ministři vnitra na zasedání Rady ministrů vnitra dne 13.06.2025 jednomyslně podpořili další roční prodloužení dočasné ochrany.*“
- [49] Upozorňuje na schválení znění Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25, jehož části ve svém vyjádření cituje. Uvádí, že „*[p]rvní recitál míří na případy, kdy osoba, která je poživitelem dočasné ochrany (resp. povolení k pobytu [z]a tímto účelem v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Takové žádosti by měly být zamítnuty. (...) Recitál zde odkazuje i na rozsudek Soudního dvora EU ve věci ‚Krasiliva‘ (C-753/23), a to konkrétně na bod 3é odůvodnění rozsudku. Tento recitál ani rozsudek Soudního dvora EU nepožadují žádnou asistenci orgánů členského státu směrem k poživiteli dočasné ochrany, jde-li o zrušení jeho dočasné ochrany v druhém členském státě.*“
- [50] Dále žalovaný pojednává i o druhém novém recitálu, jehož znění bylo schváleno: „*Tento nový recitál míří na situace, kdy osoba v době žádosti o dočasnou ochranu v druhém členském státě již není držitelem dočasné ochrany, tj. povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě.*“ Žalovaný cituje znění tohoto nového recitálu: „*S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.*“
- [51] Žalovaný shrnuje obsah těchto změn tak, že byla prodloužena platnost dočasné ochrany, která je poskytována občanům Ukrajiny v souvislosti s daným konfliktem. Zároveň žalovaný interpretuje toto rozhodnutí Rady tak, že jím vyjádřila, že „*druhotné pohyby držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany podle čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES nejsou žádoucí a že členský stát by měl žádost osoby, která [je] držitelem takového povolení k pobytu v jiném členském státě, zamítnout bez dalšího. Ne mu dočasnou ochranu udělovat (...), nebo jej vyzývat, aby se dočasná ochrana v jiném členském státě vzdal.*“

d. *Replika žalobce*

- [52] Žalobce reagoval na výše uvedené doplnění vyjádření žalovaného replikou ze dne 27. 6. 2025.
- [53] Žalobce v tomto vyjádření upozornil na rozsudek zdejšího soudu ze dne 13. 6. 2025, č. j. 11 A 55/2025-37, kde byla dle žalobce již vypořádána veškerá tvrzení žalovaného z jeho vyjádření ze dne 24. 4. 2025. Uvádí, že v odkazovaném rozsudku byl řešen

podobný případ. Žalovaný proto poskytl totožné argumenty, jako tomu je v nyní řešené věci. Soud v odkazovaném rozsudku dané žalobě vyhověl. Žalovaný měl věc znovu posoudit a zároveň zohlednit judikatorní závěry představené v rozsudku Soudního dvora ve věci C-753/23 (*Krasiliva*) i v navazujících rozsudcích Nejvyššího správního soudu (jedná se o rozsudky ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a 1 Azs 366/2024-42).

- [54] Žalobce dále reagoval na obsah doplnění vyjádření žalovaného ze dne 20. 6. 2025, kde byl představen obsah *Návrhu prováděcího rozhodnutí Rady o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 do 4. března 2027*.
- [55] Žalobce ve své replice také uvedl, že nezákonnost postupu žalovaného nelze zhojit jen vyjádřením k žalobě.
- [56] Zdůraznil předně, že vyjádření žalovaného je postaveno na neschválené verzi daného prováděcího rozhodnutí. Rovněž poukazoval na to, že v době odeslání repliky nebyl ještě zatím text daného rozhodnutí dostupný k veřejnému nahlížení.
- [57] Žalobce klade důraz zejména na skutečnost, že žalovaným poukazovaný text se nachází v preambuli prováděcího rozhodnutí. Připomíná, že tato část se nevyznačuje právní závazností. Pouze má sloužit jako interpretační nástroj. Dodává tedy, že žalovaný nemůže činit takto významné závěry z právně nezávazné části prováděcího rozhodnutí. Zároveň žalobce připomíná, že to byl sám žalovaný, kdo v rámci svého vyjádření ze dne 24. 4. 2025 pojednával o nezávazném charakteru takovýchto úvodních ustanovení. Tato argumentace žalovaného se dle žalobce vyskytla například i v řízení 11 A 55/2025.
- [58] Žalobce je tedy toho názoru, že způsob, jakým žalovaný vykládá dané prováděcí rozhodnutí nemůže obstát, jelikož jsou veškeré závěry podloženy pouze nenormativní částí tohoto aktu.
- [59] Žalobce připomíná závěr vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu, který spočívá v deklarování povinnosti žalovaného vždy věcně projednat danou žádost.
- [60] Žalobce v replice zdůrazňuje, že v Portugalsku nežádal o prodloužení dočasné ochrany. Z toho důvodu by dle jeho názoru měla být tato ochrana již neplatná. Uvádí, že: „[o]tázka, zda dočasnou ochranou v jiném státě EU disponuje, je tak přinejmenším sporná.“ Podotýká tedy, že je povinností žalovaného v rámci nového řízení ověřit, zda žalobci stále svědčí dočasná ochrana v Portugalsku, kde by *ex lege* nezanikla (žalobce zmiňuje analogii k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina). Upozorňuje, že v případě, kdy žalobce již nebude disponovat dočasnou ochranou v jiném členském státě (a nebude přítomna ani jiná zákonná překážka), je žalovaný povinen žádosti o dočasnou ochranu vyhovět. V případě, že by žalobce stále disponoval danou ochranou, je žalovaný povinen jej poučit o tom, že mu náleží právo nechat si dočasnou ochranu v Portugalsku zneplatnit. Rovněž by měl být poučen o možných následcích, které by nastaly, pokud by si nenechal dočasnou ochranu v Portugalsku zneplatnit.

e. Doplnění repliky žalobce

- [61] Dne 3. 7. 2025 žalobce doplnit svoji repliku ze dne 27. 6. 2025 o následující informace.

- [62] Žalobce uvádí, že dne 25. 6. 2025 vydal zdejší soud rozsudek s č. j. 15 A 35/2025-46. V tomto řízení žalovaný poskytl totožné vyjádření, které navíc obsahovalo i stejné datum. Upozorňuje zejména na bod 19, kde soud uvážil následovně: *„Žalovaný se mylí též v tom, že možnost druhotného pohybu osob s dočasnou ochranou dovozená Nejvyšším správním soudem odporuje smyslu a účelu směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě (natožpak pokud žalobkyně takto poskytnutou dočasnou ochranou již nedisponuje), pouze z ní vyplývá, že žadatel by neměl požívat dočasné ochrany ve vícero státech současně. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Na tomto závěru nic nemění ani poslední vyjádření žalovaného, které nadto odkazuje na dosud veřejně nedostupný dokument. Obiter dictum soud k tvrzení žalovaného vztahujícímu se k návrhu **Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25** konstatuje, že ani z něj žalovaným uváděné skutečnosti neplynou. Rada v recitálu pouze uvádí, že „(v)zhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy v zájmu zajištění, že tomu tak je, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně, měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotyčná osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ve věci C-753/23, a zejména s jeho bodem 30‘ a dále, že „nic by nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě“. Z citovaného textu vyplývá pouze soudem již shora zdůrazněný závěr, že žadatel o dočasnou ochranu by neměl požívat dočasnou ochranu ve vícero státech současně, nikoliv to, že lze žádost bez jejího věcného posouzení označit za nepřijatelnou bez případného upozornění žadatele na možnost vzdát se dočasné ochrany v jiném členském státě (pakliže jí disponuje).“*
- [63] Dále žalobce odkazuje na nový rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2025, č. j. 3 Azs 244/2024-54. V bodě 21 daného rozsudku Nejvyšší správní soud ve vztahu k žalovaným předkládanému návrhu prováděcího rozhodnutí Rady uvedl: *„(...) je třeba uvést, že takový odkaz nelze považovat za právně relevantní pro posouzení zákonnosti postupu stěžovatele v nyní posuzované věci žalobkyně. **Stěžovatel žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany odmítl jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., v době, kdy bylo účinné prováděcí rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382 ve znění rozhodnutí Rady (EU) č. 2023/2409 ze dne 19. 10. 2023.** Vzhledem k tomu byl stěžovatel **povinen vycházet z tehdy platného a účinného právního rámce.** Návrh nového rozhodnutí Rady (č. 9933/25), na který stěžovatel odkazuje, dosud nenabyl účinnosti. Jedná se o legislativní návrh, který se nachází ve fázi projednávání, a **nelze mu přiznat zpětnou účinnost ani jej aplikovat retroaktivně.** Právní účinky takového aktu mohou nastat až po jeho formálním přijetí a zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie. Stěžovatel byl při posuzování žádosti žalobkyně povinen řídit se právní úpravou účinnou v době posuzování žádosti žalobkyně, a to nejen z hlediska vnitrostátního práva, ale rovněž s přihlédnutím k výkladu unijního práva, jak jej poskytl SDEU v rozsudku ve věci Krasiliva, a jak byl dále rozvinut v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Z těchto rozhodnutí vyplývá, že **skutečnost, že žadatel již požívá nebo v minulosti požíval dočasné ochrany v jiném členském státě, sama o sobě nezakládá důvod pro odmítnutí žádosti jako***

nepřípustné. Taková žádost musí být posouzena věcně, přičemž případné zamítnutí musí být založeno na individuálním posouzení konkrétních okolností případu.“

f. Posouzení věci Městským soudem v Praze

- [64] Městský soud v Praze rozhodoval podle ust. § 87 odst. 1 s. ř. s. na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, nezákonnost zásahu posuzoval podle skutkového a právního stavu účinného v době konání zásahu.
- [65] Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
- [66] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobci bylo vyhověno ve věci jeho žádosti o dlouhodobé vízum ze dne 5. 8. 2024.
- [67] Soud se nejdříve zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky, které judikatura správních soudů používá v souvislosti s posouzením, zda se v daném případě jednalo o nezákonný zásah. Jak dovodil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, musí být kumulativně naplněny následující podmínky. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), a to nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem či donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka). Tento zásah musí být zároveň zaměřen přímo proti němu nebo musí být v jeho důsledku pro němu přímo zasaženo (5. podmínka).
- [68] Soud shledal, že podmínky č. 1, 2, 4 a 5 byly naplněny. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, podmínka přímého zasažení do práv žadatele (žalobce) je splněna vrácením žádosti o dočasnou ochranu z důvodu její nepřijatelnosti.
- [69] Soud tedy musel následně posoudit, zda byla splněna i poslední (3.) podmínka, tedy zda byl daný zásah ze strany žalovaného proveden jako nezákonný.
- [70] Soud považuje za příhodné upozornit i na judikaturu zdejšího soudu vydanou před přijetím rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva*, která již tehdy prezentovala závěr, že česká vnitrostátní úprava je v rozporu s předmětným článkem SDO. Jednalo se například o rozsudek ze dne 20. 3. 2024, č. j. 9 A 7 2024-27. Soud tehdy řekl, že: „*má však za to, že ze směrnice o dočasné ochraně plyne toliko to, že dočasnou ochranu lze v danou chvíli mít pouze v jednom členském státě, což nevylučuje možnost požádat o dočasnou ochranu v členském státě poté, co již dříve byla dočasná ochrana v jiném členském státě udělena. (...)*“. Tento závěr zdejšího soudu potvrdil Nejvyšší správní soud, když zamítl kasační stížnost žalovaného v dané věci.
- [71] Obdobnou věcí se zdejší soud zabýval například také v žalobcem zmiňovaném rozsudku ze dne 25. 6. 2025, č. j. 15 A 35/2025-46. V něm zdejší soud popsal mechanismus ochrany poskytované na základě dočasné ochrany takto: „*Obecně lze přisvědčit žalovanému, že institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., osobu z dočasné ochrany nevylučuje. Lze mu dát za pravdu i v závěru, že*

čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany je možné pouze v jednom členském státě (bod 16 prováděcího rozhodnutí). Samotná směrnice o dočasné ochraně nezakládá držitelům dočasné ochrany bez dalšího právo volby hostitelského členského státu; předně je na členských státech, aby mezi sebou ujednaly, který z nich dané osoby přijme a poskytne jim práva plynoucí z dočasné ochrany na svém území. Z toho plyne, že uvedená směrnice nepředvídá ani právo držitele dočasné ochrany „primární volby“ členského státu, což logicky znamená, že nepředvídá ani právo „sekundární volby“. Dále zdůraznil zejména onen rozdíl v právní úpravě, který lze spatřit v souvislosti s vysídlenými osobami z Ukrajiny: „Členské státy ale v případě osob vysídlených kvůli invazi ruských vojsk na Ukrajinu zvolily odlišný postup. Prováděcí rozhodnutí doplnily o dohodu o vyloučení aplikace článku 11 směrnice o dočasné ochraně, který upravuje mechanismus vnitro-unijního nuceného navracení nelegálně pobývajících držitelů dočasné ochrany do hostitelského členského státu. Režim předvídaný směrnicí o dočasné ochraně (mechanismus určení, jak budou osoby požívající dočasné ochrany mezi jednotlivé členské země rozděleny), tudíž u ukrajinských státních příslušníků není možno použít.“

- [72] V již zmiňovaném rozsudku č. j. 1 Azs 174/2024-42 Nejvyšší správní soud vysvětlil také význam prohlášení členských států ohledně neuplatňování článku 11 SDO, který je obsažen v bodě 15 odůvodnění Rozhodnutí Rady 2022. Nejvyšší správní soud výslovně zdůraznil, že: „[p]okud tedy mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Rozhodnutí Rady č. 2022/382) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní článek 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze podle NSS dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené země. Za tímto účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění.“ I sám Nejvyšší správní soud podotýká, že není možné připustit takový výklad, který by umožňoval žadateli disponovat právy z dočasné ochrany ve více unijních členských státech najednou. Toto však nemůže nastat v případech, kdy žadatel již předchozím pobytovým oprávněním již nadále nedisponuje, a to například v situaci, kdy se takového předchozího oprávnění sám vzdá.
- [73] K dané otázce se vyjádřila i Evropská komise ve svém sdělení nazvaném „Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana“. Evropská komise mimo jiné uvedla: „Jakmile členský stát vydá povolení k pobytu v souladu s článkem 8 směrnice 2001/55/ES, má osoba požívající dočasné ochrany právo cestovat do jiných členských států, než je členský stát, který vydal povolení k pobytu na dobu 90 dnů během období 180 dnů. Pokud se taková osoba následně přesune do jiného členského státu, kde obdrží jiné povolení k pobytu v rámci dočasné ochrany, musí skončit platnost prvního vydaného povolení k pobytu a práva z něj vyplývající musí zaniknout v souladu s čl. 15 odst. 6 a čl. 26 odst. 4 směrnice 2001/55/ES.“
- [74] Pro posouzení předmětné otázky, tedy zda vrácení žádosti žalobci představovalo nezákonný zásah, považuje zdejší soud za potřebné připomenout rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále též „SDEU“) ve věci C-753/23, *Krasiliva*, který zodpověděl předběžné otázky předložené osmým senátem Nejvyššího správního soudu.
- [75] SDEU ve výše uvedeném rozsudku uvedl následující výrok: „Článek 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění

rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž se osobě požívající dočasné ochrany uvedené v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, neudělí povolení k pobytu, pokud již tato osoba požádala o takové povolení v jiném členském státě, ale dosud jej nezískala. Článek 8 odst. 1 směrnice 2001/55 ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie musí být vykládán v tom smyslu, že osoba požívající dočasné ochrany podle této směrnice má právo na účinný prostředek nápravy před soudem proti rozhodnutí, kterým se žádost o udělení povolení k pobytu ve smyslu tohoto článku 8 odmítá jako nepřijatelná.“

- [76] V návaznosti na výše citovaný rozsudek SDEU následně Nejvyšší správní soud představil ve svém rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, možné situace, které mohou v souvislost s vrácením žádosti žadateli o dočasnou ochranu nastat. Vytvořil tedy jakýsi „návod“, jak by mělo být ze strany žalovaného v jednotlivých případech postupováno. Na nyní posuzovanou věc se vztahuje výklad Nejvyššího správního soudu obsažený v bodě 78 odst. 4 odůvodnění výše citovaného rozsudku.
- [77] Nejvyšší správní soud uvedl: „Žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě a toto pobytové oprávnění je stále platné a trvá. Ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pro jeho neslučitelnost s právem EU. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Stěžovatel žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, stěžovatel ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění stěžovatel vydá držiteli dočasné ochrany oprávnění k pobytu. Naopak v případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve stěžovatel žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost.
- Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu.
 - Stěžovatel žádosti vyhoví a vydá oprávnění k pobytu rovněž v situaci, kdy žadatel stěžovateli doloží, že učinil nezbytné kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě, avšak k jeho zániku dosud nedošlo z důvodu nečinnosti na straně orgánů tohoto členského státu. O této skutečnosti stěžovatel sám uvědomí orgány původního hostitelského státu a nezbytné údaje vloží do informačního systému TPD.
 - Pokud žadatel v přiměřené lhůtě nedoloží, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě, stěžovatel žádost o poskytnutí dočasné ochrany zamítne.“
- [78] V daném rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil také k problémům s ukončením pobytového oprávnění v jednom členském státě, a to za situace kdy žadatel hodlá

čerpat práva z dočasné ochrany v jiném členském státě. Spočívá-li daný problém v nečinnosti orgánů „prvního“ členského státu, nelze toto dle názoru Nejvyššího správního soudu přikládat k tíži samotnému žadateli. Pokud by tomu tak bylo, bylo by popřeno jeho právo na sekundární přemístění v rámci EU. Proto Nejvyšší správní soud uvádí, že by to měl být právě žalovaný, kdo v takovém případě kontaktuje orgány „prvního“ členského státu a sdělí jim, že bylo v České republice vydáno pobytové oprávnění pro daného žadatele. O vydání musí zároveň učinit záznam do příslušné evidence.

- [79] Nejvyšší správní soud se v bodě 57 odůvodnění daného rozsudku vyjádřil také přímo k otázce práva dotyčných osob na sekundární přemístění v rámci EU. Uvedl, že: *„Právě dohoda členských států o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně je podle názoru Nejvyššího správního soudu podstatná pro zodpovězení otázky, zda mají držitelé dočasné ochrany s pobytovým oprávněním v jednom členském státě právo na sekundární přemístění se do jiného členského státu. Znamená totiž, že se ve vztahu ke státním příslušníkům Ukrajiny neuplatní režim nuceného navrácení neoprávněně pobývajících držitelů ochrany do hostitelského členského státu. Důsledkem je tak faktická možnost těchto osob pobývat nejen v hostitelském členském státě (tj. státě, který jim formálně vydal pobytové oprávnění), ale na území celé Unie. „Neoprávněný“ pobyt v jiném členském státě totiž tak jako tak nemůže vést k nucenému předání do hostitelského státu.“*
- [80] Soud se rovněž zabýval tvrzením žalovaného obsaženým v doplnění jeho vyjádření. Jednalo se o argumentaci „Návrhem prováděcího rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025“. K totožnému argumentu se již zdejší soud vyjadřoval například v již několikrát uváděném rozhodnutí ze dne 25. 6. 2025, č. j. 15 A 35/2025-46. Soud proto odkazuje zejména na bod 19 daného rozsudku, kde soud toto tvrzení žalovaného posoudil následovně: *„Žalovaný se mylí též v tom, že možnost druhotného pobytu osob s dočasnou ochranou dovozená Nejvyšším správním soudem odporuje smyslu a účelu směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě (natožpak pokud žalobkyně takto poskytnutou dočasnou ochranou již nedisponuje), pouze z ní vyplývá, že žadatel by neměl požívat dočasné ochrany ve vícero státech současně. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Na tomto závěru nic nemění ani poslední vyjádření žalovaného, které nadto odkazuje na dosud veřejně nedostupný dokument. Obiter dictum soud k tvrzení žalovaného vztahujícímu se k návrhu Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 9933/25 konstatuje, že ani z něj žalovaným uváděné skutečnosti neplynou. Rada v recitálu pouze uvádí, že (v)zhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy v zájmu zajištění, že tomu tak je, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně, měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotyčná osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ve věci C-753/23, a zejména s jeho bodem 30‘ a dále, že ‚nic by nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě‘. Z citovaného textu vyplývá pouze soudem již shora zdůrazněný závěr, že žadatel o dočasnou ochranu by neměl požívat dočasnou ochranu ve vícero státech současně, nikoliv to, že lze žádost bez jejího věcného*

posouzení označit za nepřijatelnou bez případného upozornění žadatele na možnost vzdát se dočasné ochrany v jiném členském státě (pakliže jí disponuje).“

- [81] Jelikož SDO vychází z principu, že jednotlivé vnitrostátní právní úpravy mohou zakotvit výhodnější podmínky, nikoli však méně výhodné, představuje tak ust. § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina rozpor se zněním SDO. Protože mají vnitrostátní aplikační orgány (tedy i zdejší soud) povinnost vnitrostátní normu v případě shledaného rozporu s normou unijní nepoužít, aplikuje se tedy dané ustanovení SDO.
- [82] Zdejší soud v bodě 29 odůvodnění rozsudku ze dne 9. 6. 2025, č. j. 17 A 46/2025-30, uvedl: *„Lex Ukrajina v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. (...)“*
- [83] V bodě 31 téhož rozsudku se soud vyjádřil také ve vztahu k dokazování souběžné dočasné ochrany v jiném členském státě EU. Zdůraznil, že *„nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity“*.

g. *Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení*

- [84] Z výše popsaných důvodů došel zdejší soud k závěru, že žaloba je důvodná, jelikož se žalovaný dopustil nezákonného zásahu vůči žalobci. Proto soud výrokem I. tohoto rozsudku určil, že žalobcem tvrzený zásah je nezákonný. Výrokem II. soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování žalobcova práva podat žádost o dočasnou ochranu. Zároveň žalovanému tímto výrokem přikázal obnovit stav, který panoval před tím, než byla žalobci jeho žádost vrácena pro nepřijatelnost.
- [85] O návrhu na vydání předběžného opatření zdejší soud rozhodl usnesením ze dne 25. června 2025, č. j. 6 A 52/2025-76. Jelikož soud dospěl k závěru, že nebyly dány důvody pro nařízení předběžného opatření, návrh výše uvedeným usnesením zamítl.
- [86] Soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Účastníci řízení nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání.
- [87] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož měl žalobce v dané věci plný úspěch, přiznal mu zdejší soud náhradu důvodně vynaložených nákladů soudního řízení.
- [88] Tyto náklady tvoří náklady za zastoupení ve výši 10 200 Kč [3x (3 100 + 300)] za tři úkony právní služby: převzetí a přípravu zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, sepsání žaloby dle § 11 odst. 1 písm. d) této vyhlášky a podání kasací stížnosti. Výše těchto nákladů spadá pod právní úpravu účinnou před 1. 1. 2025. Soud za účelné náklady nemá vypracování repliky a dalších

procesních podání žalobce, neboť ty nebyly pro posouzení důvodnosti žaloby zapotřebí, věc byla jasná na základě žaloby a předloženého spisu.

- [89] Od soudního poplatku byl žalobce osvobozen *ex lege* podle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s. v případě, kdy městský soud rozhodoval po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřípustná, mimo situaci, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 25. července 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek
předseda senátu